

Minnesanteckningar från Klimatrådsmötet den 25 april 2014

Plats: Bratteborgs gård, klockan 13.00 – 16.00.

NÄRVARANDE

Minoo Akhtarzand, ordförande
Patrik Ahlgren
Bengt Dahlqvist
Stefan Eklund
Mats Holmgren
Britt-Marie Larsson
Magnus Olsson
Anders Råsberg
Kjell-Egon Strand
Per-Ola Simonsson

Länstyrelsen i Jönköpings län
Försvarmakten Militärregion syd
Regionförbundet i Jönköping län
Myresjö hus
Swerea SWCAST
Skogsstyrelsen, Höglandets distrikt
Norrporten
LRF, Region Jönköping
Vetlanda kommun
Träcentrum

ÖVRIGA DELTAGARE

Henrik Dinkel

Ordförande: Energieffektivisering, konsumtion och
livsstil, Energikontor Norra Småland

Andreas Olsson

Ordförande i beredningsgruppen, sekreterare i
fokusgruppen Transporter och Planering, Länstyrelsen

Müge Apaydin

Uppföljning Energi och Klimat, Länstyrelsen

Frida Gårdmo

Sekreterare, Förnybar energi, Jord- och skogsbruk

Anna Samuelsson

Regionstyrelsen Lantbrukarnas Riksförbund Jönköping

Martin Björn

Driftsledare Bratteborgs gård

Gunnar Lans

Regionchef Lantbrukarnas Riksförbund

Marcus Söderlind, *punkt 3*

Söderlinds ekologiska grönsaker

Samar Nath, *punkt 3*

Solenergi, PPAM

Eiwe Ljungblom, *punkt 3*

Småskalig vindkraft

Dagen inleddes med att Gunnar Lans, regionchef Lantbrukarnas riksförbund, LRF, presenterade LRF som är en partipolitiskt obunden intresse- och företagargrupp för människor och företag inom de gröna näringarna. LRFs drygt 172 000 medlemmar driver tillsammans 90 000 företag och de gröna näringarna står för drygt 4 procent av Sveriges BNP. LRF Jönköping har cirka 11 200 medlemmar och cirka 3 700 lantbruksföretag vilka inte blivit färre de senaste åren.

Efter inledningen följde presentationer från Andres Råsberg och Anna Samuelsson som ledde till bra diskussioner om lantbrukets betydelse i klimatarbetet, hur arbetet utvecklas inom sektorn samt hur energiproduktionen ser ut inom jord- och skogsbruket.

1. Mötets öppnande och allmän information

Ordförande hälsade alla varmt välkomna och förklarade mötet öppnat. Ordföranden riktade ett särskilt tack till Anders Råsberg och Martin Björn för att rådet bjudits in till Bratteborgs gård.

Det anmäldes att dagens mötesanteckningar förs av Andreas Olsson, Länsstyrelsen. Inga övriga frågor framfördes till dagordningen, därför fastställdes dagordningen i enlighet med utskickat förslag.

2. Föregående mötesanteckningar från den 28 februari 2014

Ordföranden summerade vad Klimatrådets enats om vid det senaste mötet den 28 februari. Klimatrådet enades om flera åtgärdsförslag som hade arbetats fram av fokusgrupperna vilka kommer att skickas på remiss under våren, för respektive organisations ställningstagande och återkoppling. Hela remissen finns på <http://klimatradet.se>. I övrigt fanns det inga synpunkter på föregående mötesanteckningar som därför lades till handlingarna.

3. Klimatrådets vision, Plusenergilän 2050

Ordföranden inledde med att lyfta fram Klimatrådets vision och övergripande mål. För att vi ska klara av den tuffa utmaningen som detta innebär behövs en del kraftfulla satsningar göras bland annat som på förnybar energiproduktion. Rådet hade till mötet förmånen att få lyssna till och ta del av fyra olika företagare som bland annat producerar förnybar energi från olika flödes- och fondresurser. Tyvärr hade Lantmännen fått förhinder att delta vid detta tillfälle. Ambitionen är att få bjuda in igen för att få ta del av deras arbete vid ett annat tillfälle. Följande föredragshållare presenterade sina arbeten:

1. **Biogas och ekologisk odling - Marcus Söderlind**
2. **Solenergi - Samar Nath, PPAM**
3. **Småskalig vindkraft - Eiwe Ljungblom, PERPEND**

Biogas och ekologisk odling - Marcus Söderlind

Marcus Söderlind inledde med att presentera företagets verksamhet inom grönsaker, kryddor, jordgubbar och blommor. Allt är ekologiskt odlat på gården i Långhult utanför Habo. Odlingen är KRAV-certifierad. Tomaterna, kryddorna och gurkan odlas i växthus som värms upp med biogas från grannars, Dan och Marika Waldemarssons, nya biogasanläggning. Genom att röta gödsel och livsmedelsavfall tar de till vara den energin som annars varit outnyttjad. Under presentationen lyftes både möjligheter och utmaningar för biogasen och biogödseln som har mångt samhälls- och miljöfördelar och som spelar en betydande roll för hur Jönköping län klarar sina klimatutmaningar. Vidare presenterade han själva den administrativa processen för att få tillstånd för utbyggnad, som han ansåg behöver förenklas. En diskussion följde och ordföranden sammanfattade med att lyfta fram vikten av att utbyggnaden av biogas i länet stöttas, och för att bli framgångsrik är det centralt att de utmaningar och hinder som kan uppstå på vägen hanteras på ett medvetet och effektivt sätt.

Ordföranden tackade Marcus Söderlind för en mycket intressant och givande presentation. Klimatrådet tar med sig flera delar i det fortsatta arbetet för att stärka biogasutvecklingen i Jönköpings län.

Solenergi - Samar Nath, PPAM

Ordföranden hälsade Samar Nath från företaget PPAM, Perpetuum AutoMobile varmt välkommen. Samar Nath inledde med att lyfta fram att PPAM strävar efter hållbara energilösningar både för fastigheter och för transportsektorn. PPAM säljer och bygger solkraftsanläggningar till olika kundsegment såsom villor, lantbruk och offentliga fastigheter. Samar Nath hade bjudits in för att presentera utvecklingen av solenergi och dess potential i Jönköpings län.

Ordföranden passade på att lyfta fram att utvecklingen av och intresset för solenergi i Jönköpings län är mycket stort och har så varit de senaste 5 åren. En bra temperaturmätare är utfallet av solcellstöd, där Jönköpings län ligger i topp sett över invånarantal. Mer om utvecklingen finns på energimyndighetens webbplats, www.energimyndigheten.se

Samar Nath lyfte fram det faktum att det på mindre än en timme kan stråla in mer solenergi på jorden än vad vi människor gör av med på ett år. Att på olika vägar utnyttja solenergi innefattar flera intressanta möjligheter med stor potential däribland solceller.

Ordföranden tackade Samar Nath för en mycket intressant och givande presentation. Klimatrådet tar med sig flera delar i det fortsatta arbetet för att stärka den förnybara elproduktionen från solceller ytterligare. Presentationen bifogas minnesanteckningarna.

Småskalig vindkraft - Eiwe Ljungblom, PERPEND

Ordföranden hälsade Eiwe Ljungblom varmt välkommen. Eiwe Ljungblom inledde presentationen med att lyfta fram det faktum att energianvändning i

världens förväntas öka med 100 % fram till år 2050, samtidigt växer kraven på att begränsa koldioxidutsläppen. Detta framkallar ett stort behov av en kompletterande hållbar energiproduktion av sol och vind utan bränslekostnader. Detta ger en möjlighet att konkurrera ut fossila bränslen. Perpend kan med ny teknik - vertikala vindkraftverk i kombination med solenergi och energilagring erbjuda en väl fungerande produktion av förnyelsebar el i direkt anslutning till olika brukare. Den storskaliga elproduktionen får därmed en annorlunda roll som flexibel baskraft för att leverera el då vind och sol inte räcker till.

Inom Europa har vi stora områden med en relativt bra medelvind på ca 40 meters höjd och högre. Framförallt i dessa områden kan denna teknik i kombination med solenergi etablera en väl fungerande produktion av förnyelsebar el i direkt anslutning till olika brukare. Allt talar för att förnyelsebar energi redan i dag är konkurrenskraftig mot fossil energi samtidigt som solenergi kommer att falla i pris vilket i högsta grad även gäller den teknik som Perpend AB har utvecklat. Ett prisfall som uppskattas bli cirka 20 - 30 procent. När volymerna infinner sig vid en fullt utnyttjad industriproduktion

En diskussion följde och rådet ser tekniken som mycket intressant och ordföranden tackade Eiwe Ljungblom för att rådet fick möjlighet att ta del av denna inspirerande och innovativa lösning som kan bana väg för arbetet som krävs för att vi ska lyckas med Klimatrådets vision.

Perpends presentation bifogas minnesanteckningarna.

4. Rapport från beredningsgruppen

Andreas Olsson sammanfattade det arbete som beredningsgruppen har haft under våren med ett möte sedan rådsmötet i februari. Fokusgrupperna, kommunikationsgruppen, redaktionsrådet samt styrgrupperna för klimatveckan och klimatkonferensen har haft flera möten under våren. Ett stort fokus ligger nu på att kunna genomföra Klimatveckan 18 – 21 maj samt få åtgärdsprogrammen på plats inför Klimatrådsmötet i december. För att underlätta processen är det viktigt att alla organisationer svarar på remissen.

Ett gediget arbete pågår för att vi ska kunna genomföra Klimatveckan. Andreas lämnade över ordet till Tanja Lundberg, projektledare för Klimatveckan 2014, som presenterade upplägget och arbetet med att få ett program på plats. Hela programmet finns på www.Klimatradet.se och uppdateras löpande.

Ordföranden tackade för presentationen och kunde konstatera att hela rådet är överens om att det görs ett fantastiskt arbete med Klimatveckans olika delar vilket är helt i linje med rådets ambition och målsättning för veckan. Rådet ställde sig bakom arbetets inriktning och ser fram emot landets första klimatvecka.

Miljöledningssystem, Frida Gårdmo, Länsstyrelsen

Frida Gårdmo presenterade Länsstyrelsens miljöledningsarbete mot bakgrund av att Klimatrådet vid senaste mötet önskat få en presentation av en aktör i rådet som har ett väl etablerat och fungerande miljöledningsarbetet. Detta ska ses mot bakgrund av att det i åtgärdsprogrammet för Minskad Klimatpåverkan finns ett åtgärdsförslag om att rådets organisationer bör införa miljö- eller energiledningssystem i sina respektive organisationer/verksamheter.

Miljöledningssystem är ett sätt att organisera miljöarbetet i en organisation. Det är en hjälp att fördela ansvaret, prioritera, kommunicera, följa upp och kontrollera insatserna för en bättre miljö.

Länsstyrelsen har sedan 2001 ett miljöledningssystem som bland annat innebär att det finns en aktuell miljöutredning som identifierar och utvärderar våra direkta och indirekta miljöaspekter. Varje år utarbetas en handlingsplan med mål och åtgärder för de mest betydande direkta och indirekta miljöaspekter. Handlingsplanen följs sedan upp varje tertiäl och i slutet av året som grund för nästa års plan.

Ordföranden tackade Frida Gårdmo för presentationen och kunde konstatera att rådet nu har fått en tydligare bild över hur arbetet med miljöledningssystem fungerar.

5. Övrigt

Inga övriga punkter lyftes.

6. Mötet avslutas och nästa möte

Ordförande framförde ett stort tack till rådets ledamöter, gruppernas ordförande och projektledare för mycket bra presentationer. Ordföranden konstaterar att alla grupper visar upp ett väldigt bra resultat och genomförande av de uppgifter som varje grupp har ansvar för. Ett särskilt tack till gruppernas ordförande som leder respektive grupps arbete framåt mot vår gemensamma vision att bli ett plusenergilän till år 2050.

Nästa möte är den 24 september då hälsas rådets ledamöter varmt välkomna till Länsstyrelsen klockan 09.00 - 12.00.

Kommande mötestider för år 2014:

- Den 24 september, **då den 17 september utgår**, plats länsstyrelsen.
- Den 5 december (Länsstyrelsen klockan 09.00 – 12.00 gemensam lunch och sedvanlig Klimatprisutdelning på Residenset klockan 13.00 – 14.00)

Vid anteckningarna
Andreas Olsson

Justerare
Ordförande
Minoo Akhtarzand

KLIMATRÅDET
JÖNKÖPINGS LÄN

www.Klimatrådet.se